

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ульяна Чайковська

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

Анотація:

У статті розглянуто роль інтерактивних методів навчання у формуванні соціально-комунікативних навичок здобувачів вищої освіти. Наголошено на тому, що сучасна освіта потребує нових підходів, зокрема інтерактивних технологій, які забезпечують активну участь студентів у навчальному процесі та сприяють розвитку важливих комунікативних і соціальних навичок. Окрім цього, підкреслено важливість застосування таких методів, як дебати, рольові ігри, метод кейсів та групові проекти для підвищення залученості та мотивації здобувачів освіти. У статті висвітлено теоретичні основи інтерактивного навчання та його застосування для формування комунікативної культури майбутніх фахівців.

Resume:

Chaikovska Uliana. Interactive methods in the formation of social and communicative skills of higher education students.

In the modern educational landscape, the emphasis on developing well-rounded individuals has led to a growing focus on preparing higher education students not only with theoretical knowledge but also with practical skills vital for professional success and effective social interactions. Interactive teaching methods have emerged as a critical tool in achieving this objective, as they foster active participation in the learning process and enhance the development of social and communication skills, which are indispensable in contemporary society.

This article aims to explore the role of interactive teaching methods in cultivating social and communication skills among higher education students. Interactive learning, defined as a student-centered approach that involves active engagement through various strategies, is positioned as a powerful means for promoting skill development in both cognitive and interpersonal domains. The article highlights the benefits of interactive methods such as group discussions, role-playing, debates, case studies, and collaborative projects, which encourage creativity, problem-solving, and teamwork. Moreover, the article examines the relationship between interactive teaching methods and the growth of essential professional skills. In particular, the ability to navigate complex social dynamics, resolve conflicts, and communicate effectively in both formal and informal settings is emphasized. These are crucial competencies that not only benefit students during their academic journey but also equip them for success in the workforce.

Ultimately, the article concludes that interactive teaching methods serve as a cornerstone for the development of socially adept and communicatively skilled individuals. Through these methods, students are better prepared to face the challenges of the modern professional world, where soft skills are just as important as technical expertise.

Ключові слова:

інтерактивне навчання; соціально-комунікативні навички; комунікативна культура; рольові ігри; кейс-метод; мозковий штурм.

Key words:

interactive learning; social and communicative skills; communicative culture; role-playing games; case method; brainstorming.

Постановка проблеми. Сучасна освіта потребує нових підходів до підготовки здобувачів вищої освіти, які б сприяли не лише засвоєнню знань, але й розвитку практичних навичок, важливих у професійній та соціальній діяльності. У цьому контексті інтерактивні методи навчання відіграють ключову роль, адже вони забезпечують активну участь студентів у навчальному процесі та сприяють формуванню їхніх соціально-комунікативних навичок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженнях інтерактивних методів навчання важливе місце посідають праці як класиків педагогічної думки, так і сучасних науковців. Основи інтерактивного навчання були закладені ще в працях В. Сухомлинського. У сучасному освітньому просторі проблематиці інтерактивних технологій присвятили свої дослідження такі науковці, як Г. Коберник, О. Комар, Л. Пироженко, С. Сисоєва, О. Пометун тощо, які підкреслюють їхню ефективність у підвищенні якості навчального процесу. Ці дослідники обґрунтували необхідність застосування інтерактивних методів для формування соціально-комунікативних навичок здобувачів освіти.

Формулювання цілей статті. Метою цієї статті є дослідження ролі інтерактивних методів

навчання у формуванні соціально-комунікативних навичок здобувачів вищої освіти. У сучасній педагогічній літературі інтерактивне навчання розглядається як важливий аспект формування соціально-комунікативних навичок здобувачів вищої освіти. Науковці підкреслюють, що це поняття включає багатогранність методів та підходів, які сприяють активній участі студентів у навчальному процесі. Зокрема, інтерактивне навчання стає ефективним інструментом розвитку особистості завдяки своїй орієнтації на співпрацю, творчість та емоційне залучення учасників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Словник подає таке визначення інтерактивного навчання: «Інтерактивне навчання – навчальний процес, що будується на принципах гуманізації, демократизації, диференціації й індивідуалізації та являє соціальне мотивоване партнерство, центром уваги якого є не процес викладання, а організована творча співпраця рівноправних особистостей на рівні суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Інтерактивне навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання методів, що дають змогу створити ситуації пошуку, ризику, сумніву, успіху, протиріччя, переконання, співпереживання, задоволення чи смутку, аналізу та самооцінки своїх дій, спільне

розв'язання проблем (за А. Семеновою)» (Семенова, 2006, с. 80).

Світлана Сисоєва у своєму дослідженні доводить, що інтерактивні методи навчання дозволяють інтенсифікувати процес розуміння, засвоєння й творчого застосування знань при вирішенні практичних завдань. Ефективність забезпечується за рахунок більш активного включення здобувачів освіти у процес не тільки отримання, а й безпосереднього використання інтегрованого комплексу знань. Інтерактивне навчання підвищує мотивацію й залученість здобувачів освіти до вирішення навчальних проблем, що дає емоційний поштовх до наступної пошукової активності цих суб'єктів навчання, спонукає їх до конкретних дій. Воно дає досвід встановлення контактів, взаємозалежних ціннісно-змістових відносин зі світом (культурою, природою), людьми й самим собою – досвід діалогічної пізнавальної діяльності, соціально-моральних комунікативних відносин і самопізнання. Інтерактивна діяльність забезпечує не тільки приріст знань, умінь, навичок, способів діяльності й комунікації, але й є необхідною умовою для становлення й удосконалення професійної компетентності (компетентність – доведена готовність до дії) через включення учасників освітнього процесу в осмислене переживання індивідуальної й колективної діяльності для нагромадження досвіду, усвідомлення й прийняття цінностей. Оскільки інтерактивне навчання припускає можливість комунікації з викладачем і партнерами по навчанні, співробітництво в процесі пізнавальної й творчої діяльності, то система контролю за засвоєнням знань і способами пізнавальної діяльності, уміннями застосовувати отримані знання, в різних ситуаціях може будуватися на основі оперативного зворотного зв'язку, що робить контроль знань, умінь, навичок перманентним, більш гнучким і гуманним. Одне з призначень інтерактивного навчання – змінювати не тільки досвід і установки учасників, а й навколишню діяльність, тому що найчастіше інтерактивні методи навчання є імітацією інтерактивних видів діяльності, які мають місце в суспільній і державній практиці демократичного суспільства (Сисоєва, 2011, с. 38–39).

Соціально-комунікативні навички є основою ефективної взаємодії в суспільстві та професійній сфері. До них належать уміння працювати в команді, переконувати, вести переговори, адаптуватися до різних ситуацій, вирішувати конфлікти та встановлювати міжособистісні контакти. Уміння ефективно комунікувати стає важливим критерієм успішності сучасного фахівця, незалежно від обраної спеціальності.

У сучасній педагогічній теорії та практиці наголошується на тому, що формування

комунікативної культури особистості неможливе без дотримання принципу діалогічності в педагогічній взаємодії. Цей принцип передбачає, що процес навчання набуває сенсу лише тоді, коли між викладачем і студентом встановлюється рівноправний, відкритий діалог. Інтерактивні методи навчання базуються на взаємодії між учасниками освітнього процесу. Їхня головна мета – активізація навчальної діяльності студентів через створення умов для обміну думками, спільного вирішення завдань і моделювання реальних ситуацій. До основних принципів інтерактивного навчання належать, зокрема: принцип діалогічної взаємодії; принцип кооперації й співробітництва; принцип активно-рольової (ігрової) і тренінгової організації навчання (Сисоєва, 2011, с. 37).

Основні інтерактивні методи для розвитку соціально-комунікативних навичок:

1. Дискусії та дебати – створюють умови для обміну думками, аргументації та формування критичного мислення. Участь у дебатах сприяє розвитку вмінь публічного виступу, логічного мислення та переконання.

2. Метод кейсів – аналіз реальних або змодельованих ситуацій дозволяє здобувачам освіти знаходити рішення, працювати в команді, визначати пріоритети та відпрацьовувати комунікаційні стратегії.

3. Рольові ігри – моделювання професійних або соціальних ситуацій сприяє розвитку емпатії, навичок ведення переговорів та розв'язанню конфліктів. Наприклад, рольова гра «Переговори з партнером» дозволяє відпрацьовувати техніки впливу й аргументації.

4. Мозковий штурм – метод спрямований на генерацію ідей у групі. Він допомагає здобувачам освіти навчитися висловлювати свої думки, взаємодіяти з іншими учасниками та розвивати креативність.

5. Групові проекти – виконання спільних завдань у групах сприяє розвитку командної роботи, лідерських якостей, відповідальності та взаєморозуміння. Проекти часто містять презентації, що додатково розвиває навички публічного виступу.

6. Тренінги та воркшопи – проведення спеціалізованих тренінгів із комунікації, тайм-менеджменту або вирішення конфліктів сприяють формуванню практичних умінь, які студенти можуть застосовувати в реальному житті.

Інтерактивні технології формування комунікативної культури майбутніх фахівців базуються на особистісно зорієнтованому підході, який враховує унікальні особливості кожного та сприяє його гармонійному розвитку. Такі технології виходять за межі традиційних педагогічних методів, зосереджуючись на створенні умов, за яких здобувачі освіти стають

активними учасниками навчального процесу. Важливим аспектом цих технологій є їхня багатовимірність: вони поєднують діалогічність, діяльнісно-творчий підхід та індивідуальну спрямованість.

Інтерактивність передбачає рівноправну участь викладача і студентів у навчанні, що сприяє більш глибокому засвоєнню матеріалу. Світлана Сисоєва висловлює думку, що «дидактична особливість інтерактивного навчання полягає в тому, що в процесі його реалізації часто спостерігається порушення звичної логіки навчального процесу: не від засвоєння теорії до практики, а від формування нового досвіду до його теоретичного осмислення через застосування» (Сисоєва, 2011, с. 39).

Головною метою інтерактивного навчання є не лише передача знань, а й створення можливостей для формування навичок комунікації, критичного мислення та саморефлексії. О. Пометун вважає, що сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що в освітній процес залучаються всі здобувачі освіти, кожен робить індивідуальний внесок, відбувається обмін знаннями, ідеями, способами діяльності (Пометун, 2004, с. 60). Здобувачам освіти надається свобода прийняття самостійних рішень, обираючи зміст і способи навчання, що дозволяє їм не лише засвоювати матеріал, а й активно впливати на хід навчального процесу. Наприклад, використання інтерактивних методів, таких як моделювання професійних ситуацій, рольові ігри або колективне розв'язання проблем, сприяє розвитку їхньої здатності до ефективної комунікації та співпраці.

Особливу увагу слід приділити тому, як інтерактивні технології дозволяють розвивати не лише інтелектуальні, але й емоційно-ціннісні аспекти особистості. Вони забезпечують простір для творчості, самовираження та пошуку індивідуальних рішень, що є необхідним для сучасних фахівців, які працюють в умовах динамічного суспільства. Завдяки цьому інтерактивні технології сприяють створенню інтегративного освітнього середовища, де навчання стає не лише інструментом досягнення професійних компетенцій, а й засобом самореалізації кожного.

Інтерактивні методи навчання мають значні переваги, які роблять їх надзвичайно ефективними у сучасному освітньому процесі. По-перше, вони сприяють активізації навчального процесу, адже залучають здобувачів освіти до активної взаємодії, що стимулює їхній інтерес до навчання і мотивує до глибшого засвоєння матеріалу. Ці методи дають змогу бути не просто пасивними спостерігачами, а активними учасниками, які взаємодіють один з одним, ставлять запитання і шукають відповіді разом. По-друге, інтерактивні методи сприяють розвитку критичного мислення. У процесі

обговорення, аналізу інформації та вирішення завдань здобувачі освіти вчаться оцінювати різні точки зору, робити аргументовані висновки та шукати альтернативні рішення.

Також варто відзначити важливу роль інтерактивних методів у формуванні навичок командної роботи. Вони створюють умови для співпраці, дозволяючи вчитися взаємодіяти у групі, розподіляти обов'язки, враховувати думки інших і працювати над спільною метою. Це є невід'ємною складовою сучасного професійного середовища, де командна робота часто стає ключем до успіху. Крім того, інтерактивні методи дозволяють застосовувати теоретичні знання на практиці. Завдяки моделюванню реальних ситуацій і розв'язанням практичних завдань, вони отримують можливість відчувати, як працюють теоретичні концепції у реальному житті, що підвищує якість їхньої підготовки до професійної діяльності.

Однак, впровадження інтерактивних методів не позбавлене викликів. Одним із основних бар'єрів є недостатня підготовка викладачів до використання нових методик. Викладачам часто бракує досвіду або знань про те, як ефективно організовувати інтерактивні заняття. Ще однією проблемою є пасивність здобувачів освіти, які звикли до традиційних методів навчання і спочатку можуть неохоче долучатися до нових форм роботи. До цього додається обмеженість часу, адже інтерактивні заняття вимагають більше підготовки та тривалішого проведення, що не завжди можливо в межах стандартної навчальної програми. Також значну роль відіграють ресурси, необхідні для організації інтерактивної роботи. Відсутність відповідного обладнання чи матеріалів може значно ускладнити впровадження таких методів.

Таким чином, інтерактивні методи навчання мають великий потенціал для покращення якості освіти, сприяючи розвитку навичок критичного мислення, співпраці та практичного застосування знань. Проте, їхнє впровадження вимагає системної підготовки викладачів, адаптації студентів до нових форм навчання і створення належної матеріально-технічної бази, що забезпечить повноцінну реалізацію інтерактивних технологій у освітньому процесі.

В умовах сучасної освіти важливим є не лише передавання знань, а й формування умінь ефективної комунікації, критичного мислення та командної взаємодії. Це особливо актуально для здобувачів освіти технічних спеціальностей, оскільки їхня підготовка традиційно зорієнтована переважно на засвоєння теоретичних основ і практичних навичок, а питання розвитку соціально-комунікативних компетенцій залишається другорядним. Водночас професійна діяльність у сфері транспорту та логістики передбачає постійну взаємодію з колегами,

партнерами, клієнтами, а отже, потребує добре розвинених навичок комунікації, співпраці та ефективного ухвалення рішень.

З метою дослідження впливу інтерактивних методів навчання на розвиток соціально-комунікативних навичок було проведено опитування серед здобувачів освіти першого курсу двох спеціальностей: «Автомобільний транспорт» та «Транспортні технології». У дослідженні взяли участь 22 студенти, які були поділені на дві групи відповідно до спеціальностей. Навчання в кожній групі відбувалося за двома різними підходами: частина студентів навчалася традиційними методами, а інша частина брала участь у заняттях, побудованих на інтерактивних технологіях, зокрема методи кейсів, рольових іграх, мозковому штурмі, групових проєктах і дебатах.

Для оцінки ефективності інтерактивних підходів було використано анкетування здобувачів вищої освіти до і після експерименту, спостереження за їхньою активністю на заняттях, а також аналіз рефлексивних відгуків щодо впливу нових методів на їхнє навчання. Анкетування включало питання щодо впевненості здобувачів освіти у комунікації, їхньої здатності працювати в команді, аргументувати власну позицію та взаємодіяти в освітньому середовищі.

Результати дослідження засвідчили помітні покращення серед студентів, які навчалися за інтерактивними методами. Якщо на початковому етапі лише 35% опитаних відчували впевненість у комунікації, то після впровадження інтерактивних підходів цей показник зріс до 81%. Більшість студентів зазначили, що участь у дискусіях, рольових іграх та спільних проєктах допомогла їм навчитися чіткіше висловлювати свої думки, аргументувати позицію та активно взаємодіяти з одногрупниками. Крім того, рівень комфортності роботи у команді зріс із 41% до 72%, а здатність до конструктивного вирішення конфліктних ситуацій – із 32% до 69%.

Аналіз спостережень та рефлексивних відгуків також підтвердив позитивний вплив інтерактивних методів на загальну активність здобувачів освіти у навчальному процесі. Більшість учасників експериментальних груп зазначили, що заняття стали для них цікавішими, вони почали більше взаємодіяти між собою, ставити запитання та обговорювати проблемні ситуації. Деякі з них зізналися, що спочатку ставилися до нових методів з недовірою, проте згодом відчули їхню практичну користь та важливість для майбутньої професійної діяльності.

Водночас дослідження виявило і певні труднощі. Однією з головних проблем стала пасивність окремих здобувачів, які спочатку неохоче брали участь у дискусіях та групових завданнях. Крім того, деякі учасники зазначали,

що їм було складно адаптуватися до нових методик, оскільки вони звикли до традиційної моделі навчання, де головну роль відіграє викладач. Ще одним викликом стала обмеженість часу на заняттях, адже проведення інтерактивних методів, таких як кейс-метод чи рольові ігри, вимагало більше часу на обговорення та аналіз отриманих рішень.

Незважаючи на ці труднощі, отримані результати підтверджують ефективність інтерактивних методів у розвитку соціально-комунікативних навичок здобувачів вищої освіти технічних спеціальностей. Використання активних форм навчання не лише сприяє глибшому засвоєнню матеріалу, а й формує навички, які є необхідними для успішної професійної діяльності.

Зважаючи на це, доцільним є подальше розширення використання інтерактивних методів у навчальному процесі, поступове впровадження їх для першокурсників та адаптація до специфіки технічних дисциплін. Крім того, важливо проводити додаткові тренінги з комунікації та командної роботи, які допоможуть легше включатися у взаємодію та краще підготуватися до майбутньої професії.

Таким чином, дослідження підтвердило, що інтерактивні методи є дієвим інструментом для формування соціально-комунікативних компетенцій майбутніх фахівців. Їхнє впровадження дозволяє не лише підвищити якість освіти, а й зробити навчальний процес більш ефективним, динамічним і наближеним до реальних умов професійної діяльності.

Інтерактивна технологія навчання має на меті не лише замінити один метод іншим, а створити структурований алгоритм, що забезпечує логічний і послідовний перехід між різними етапами освітнього процесу. Це сприяє цілісності й підвищенню якості навчання. Основна ідея інтерактивного підходу полягає у цілеспрямованому, обдуманому впровадженні активних методів, які не лише доповнюють, але й органічно інтегруються у навчальний процес. Вони забезпечують динамічну взаємодію між викладачем і здобувачами освіти, дозволяючи ефективно поєднувати теоретичний матеріал із практичними завданнями, що робить процес навчання живим, цікавим і максимально наближеним до реальних умов. Крім того, інтерактивні технології створюють середовище, яке мотивує студентів до самостійного мислення, аналізу й творчого підходу до вирішення завдань.

Висновки. Інтерактивні методи навчання є інструментом сучасної освіти, який не лише сприяє засвоєнню знань, а й формує ключові соціально-комунікативні навички майбутніх фахівців. Вони базуються на принципах діалогічності, співпраці та індивідуального

підходу, створюючи умови для гармонійного розвитку особистості. Такі методи, як дискусії, кейси, рольові ігри, мозковий штурм, групові проекти та тренінги, дозволяють розвивати критичне мислення, креативність, уміння працювати в команді, вести переговори та ухвалювати самостійні рішення.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі охоплюють декілька важливих аспектів, зокрема вдосконалення методик інтерактивного навчання та їхню адаптацію до специфіки різних спеціальностей. Наступні дослідження будуть зосереджуватися на визначенні найбільш ефективних технологій для формування комунікативних навичок у здобувачів освіти різних галузей з урахуванням їхніх професійних потреб.

Таким чином, подальша робота в цьому напрямку сприятиме не лише покращенню якості освітнього процесу, а й підготовці висококваліфікованих спеціалістів, які володіють не лише професійними знаннями, а й розвинутими комунікативними здібностями, необхідними для успішної реалізації у професійній та соціальній сферах.

Отже, інтерактивне навчання є не лише ефективним засобом підвищення якості освіти, а й умовою формування успішних, соціально активних та професійно підготовлених фахівців. Його використання в освітньому процесі відповідає викликам сучасності та сприяє інтеграції особистісного розвитку студентів із професійною підготовкою.

Список використаних джерел

- Зарубінська, І.Б. (2010). *Формування соціальної компетентності студентів вищих навчальних закладів (теоретико-методичний аспект)*: монографія. Київ: КНЕУ. 348 с.
- Каверіна, О.Г. (2009). *Інтегративний підхід до формування готовності майбутніх інженерів до професійної комунікації: теоретико-методологічний аспект*: монографія. Донецьк: ООО Фірма Друк-Інфо. 275 с.
- Комишан, А.І. (2022). Необхідність і доцільність формування та розвитку культури спілкування у майбутніх фахівців з вищою освітою. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 50, 66–80.
- Пометун, О., & Пироженко, Л. (2002). *Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: методичний посібник*. Київ: АПН. 136 с.
- Пометун, О., & Пироженко, Л. (2004). *Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання*. Київ: Видавництво А.С.К.. 192 с.
- Розумна, Т.С. (2015). Формування комунікативної компетентності і інтерактивному навчанні іншомовного спілкування. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. Педагогічні науки. 1 (9). 263–268.
- Сисоєва, С.О. (2011). *Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник*. Київ: ВД «ЕКМО». 324 с.
- Словник-довідник з професійної педагогіки. (2006). (Ред. А.В. Семенова). Одеса: Пальміра. 221 с.
- Стеценко, Н.М. (2016). Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця. *Педагогічний альманах*. 29, 185–191.
- Фурман, В.В. (2018). Розвиток емоційного інтелекту в професійному становленні студентів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*. 4, 155–160.

Відомості про автора:

Чайковська Уляна Віталіївна
ulyanaachaikovska@gmail.com

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Вулиця Шевченка, 12, Кам'янець-Подільський,
Хмельницька область, 32316, Україна

doi: 10.33842/22195203-2025-34-135-173-177

Матеріал надійшов до редакції 24. 02. 2025 р.
Прийнято до друку 17. 03. 2025 р.

References

- Zarubinska, I.B. (2010). *Formation of social competence of university students (theoretical and methodological aspect)*. Kyiv: KNEU. 348 p. [in Ukrainian]
- Kaverina, O.H. (2009). *An integrative approach to the formation of future engineers' readiness for professional communication: Theoretical and methodological aspect*. Donetsk: ООО Firma Druk-Info. 275 p. [in Ukrainian]
- Komyshan, A.I. (2022). The necessity and feasibility of forming and developing a communication culture among future professionals with higher education. *Scientific Notes of the Department of Pedagogy*, (50), P. 66–80. [in Ukrainian]
- Pometun, O., & Pyrozhenko, L. (2002). *Interactive learning technologies: Theory, practice, experience*. Kyiv: APN. 136 p. [in Ukrainian]
- Pometun, O., & Pyrozhenko, L. (2004). *Modern lesson. Interactive learning technologies*. Kyiv: A.S.K. Publishing. 192 p. [in Ukrainian]
- Rozumna, T.S. (2015). Formation of communicative competence in interactive learning of foreign language communication. *Bulletin of Dnipropetrovsk University named after Alfred Nobel. Series "Pedagogy and Psychology"*, 1 (9), P. 263–268. [in Ukrainian]
- Sysoieva, S.O. (2011). *Interactive learning technologies for adults: A teaching and methodological manual*. Kyiv: EKMO Publishing. 324 p. [in Ukrainian]
- Semenova, A.V. (2006). *Dictionary-reference book on professional pedagogy*. Odesa: Palmira. 221 p. [in Ukrainian]
- Stetsenko, N.M. (2016). Communicative competence as a component of modern specialists' professional training. *Pedagogical Almanac*, (29), P. 185–191. [in Ukrainian]
- Furman, V.V. (2018). Development of emotional intelligence in students' professional formation. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series "Psychological Sciences"*, 4, P. 155–160. [in Ukrainian]

Information about the author:

Chaikovska Uliana Vitaliivna
ulyanaachaikovska@gmail.com

Higher education institution «Podillia State University»
12 Shevchenko Street, Kamianets-Podilsky,
Khmelnitsky Region, 32316, Ukraine

doi: 10.33842/22195203-2025-34-135-173-177

Received at the editorial office 24. 02. 2025.
Accepted for publishing 17. 03. 2025.